

:

: بلع جسم خارجی از مشکلات مهم، شایع و گاهی تهدید کننده حیات می باشد. تشخیص و درمان به موقع می تواند از بروز عوارض جلوگیری کند. در مواردی بیماران با علائم غیر معمول مراجعه می کنند که در این موارد تشخیص مشکل تر می شود. هدف از انجام این مطالعه تعیین شیوع و عوارض ناشی از بلع اجسام خارجی در بیماران مراجعه کننده به بیمارستان خلیلی شیراز می باشد.

*
*
**

: این یک مطالعه توصیفی - تحلیلی به صورت مقطعی است. ۱۵۳ بیمار که به علت بلع اجسام خارجی در یک دوره ۱۸ ماهه (از خرداد ماه ۱۳۷۸ تا آبان ماه ۱۳۷۹) به بیمارستان خلیلی شیراز مراجعه کرده اند از نظر توزیع سنی، جنسی، مدت زمان طی شده از هنگام بلع جسم خارجی تا مراجعه به بیمارستان، علائم و یافته های بالینی، محل جسم خارجی، یافته های رادیولوژیک، یافته های آندوسکوپی و عوارض ایجاد شده بررسی شدند و تأثیر عوامل فوق بر ایجاد عوارض با استفاده از آزمون مجذور کای و نرم افزار آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

* متخصص گوش ، حلق و بینی ، استادیار
و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی
شیراز ، بخش گوش، حلق و بینی
** متخصص گوش، حلق و بینی، دانشگاه
علوم پزشکی شیراز

: تعداد مردان ۱/۴ برابر زنان بود و ۳۹/۹ درصد از بیماران در گروه سنی اطفال (کمتر از ۱۵ سال)، ۶۰/۱ درصد در گروه سنی بزرگسال (بیشتر از ۱۵ سال) قرار داشته اند. ۵۲/۹ درصد از بیماران در کمتر از یک روز، ۴۲/۵ درصد به فاصله یک تا ۷ روز و ۴/۶ درصد از بیماران پس از یک هفته از زمان بلع مراجعه کرده اند. شایع ترین شکایت بیماران دیسفاژی و شایع ترین یافته بالینی تجمع بزاق بوده است. در ۵۶/۴ درصد از بیمارانی که معاینه طبیعی داشته اند جسم خارجی یافت شده و شایع ترین محل جسم خارجی ثلث فوقانی مری بوده است. شایعترین جسم خارجی استخوان و سکه بوده و در ۷۲/۷ درصد از کسانی که رادیوگرافی طبیعی داشته اند جسم خارجی یافت شده است.

: در تعدادی از بیماران یک سری عوارض مانند؛ آبرسه رتروفارنژیال و زخم در اثر جسم خارجی یا به دنبال ازوفناگوسکوپی (ایاتروژنیک) دیده شد. میزان عوارض به طور معنی داری در سن بالای ۱۵ سال، در موارد برنده بودن جسم خارجی بلع شده و در مواردی که بیمار بعد از یک روز از زمان بلع مراجعه کرده، بیشتر بوده ولی محل جسم خارجی و جنسیت تأثیری بر میزان عوارض نداشته است. در موارد شک به بلع جسم خارجی دقت در گرفتن شرح حال و معاینه دقیق بالینی از اهمیت ویژه ای برخوردار است و دیده نشدن جسم خارجی در رادیوگرافی گردن احتمال وجود جسم خارجی را رد نمی کند.

:

آندوسکوپي، موفقیت برداشتن جسم خارجی با آندوسکوپي، نوع جسم خارجی و محل قرار گیری آن و مدت زمان بستری بیمار تحت مطالعه قرار گرفته است. در بیمارانی که وضعیت بالینی مناسبی داشته و قادر به گرفتن عکس بوده اند مطالعه رادیولوژیک انجام شده که در همه بیماران عکس جانبی کردن و در مواردی عکس خلفی - قدامی قفسه سینه گرفته شده است. در تمام بیمارانی که در شرح حال، علایم بالینی و یا یافته های رادیولوژیک شک به وجود جسم خارجی بوده، آندوسکوپي جهت تشخیص و درمان انجام شده است و یافته های آندوسکوپیک شامل؛ محل، نوع جسم خارجی و وجود عوارضی مانند خونریزی، تورم و غیره مورد بررسی قرار گرفته اند. بیماران به دو گروه سنی اطفال (کمتر از ۱۵ سال) و بزرگسالان (بیشتر از ۱۵ سال) تقسیم شده اند. مدت زمان وجود علایم ناشی از بلع تا زمان مراجعه بیمار به بیمارستان به سه مدت زمانی کمتر از ۲۴ ساعت، از یک روز تا یک هفته و بیشتر از ۷ روز تقسیم شده است. بیماران یک هفته و یک ماه پس از آندوسکوپي در درمانگاه معاینه شده اند. تمام علایم و یافته های بالینی، رادیولوژیک، آندوسکوپیک و عوارض ایجاد شده در فرمهای مجزا برای هر بیمار ثبت شده است. جهت بررسی آماری میزان عوارض در گروههای مختلف (سن، جنس و...) از نرم افزار SPSS^(۱) و آزمون مجذور کای^(۲) استفاده شده است.

۱۵۳ بیمار مشکوک به وجود جسم خارجی قسمت فوقانی دستگاه گوارش در این دوره ۱۸ ماهه

1-Statistical Package for Social Science
2-Chi – square Test

بلع اجسام خارجی از مشکلات شایع و در مواردی تهدید کننده حیات می باشند. شک بالینی به وجود جسم خارجی با توجه به شرح حال و علایم بالینی به ویژه در مواردی که بیمار با علایم غیرمعمول مراجعه می کند از اهمیت زیادی برخوردار می باشد و عدم تشخیص و یا تأخیر در تشخیص، سبب تأخیر در درمان و ایجاد عوارض می شود. اشتباهات تشخیصی به علت گرفتن نامناسب شرح حال، معاینه بالینی ناقص، رادیوگرافی گمراه کننده و یا عدم دقت کافی پزشک می توانند سبب تأخیر در تشخیص و افزایش میزان عوارض شوند.

در این مطالعه بیمارانی که به علت بلع جسم خارجی در یک دوره ۱۸ ماهه (از خرداد ماه ۱۳۷۸ تا آبان ماه ۱۳۷۹) به بیمارستان خلیلی شیراز مراجعه کرده و تحت آندوسکوپي قرار گرفته اند از نظر توزیع سنی و جنسی، نوع و محل اجسام خارجی، علایم بالینی، یافته های بالینی، یافته های رادیوگرافیک، یافته های آندوسکوپیک و عوارض ایجاد شده بررسی و ارتباط عوامل ذکر شده (سن، جنس، یافته های رادیولوژیک و...) با شیوع عوارض بررسی شده است.

این یک مطالعه توصیفی - تحلیلی به صورت مقطعی است که در آن کلیه (۱۵۳ نفر) بیمارانی که به علت بلع جسم خارجی به صورت اورژانس یا غیر اورژانس، از خرداد ماه ۱۳۷۸ تا آبان ماه ۱۳۷۹ (به مدت ۱۸ ماه) به بیمارستان خلیلی شیراز مراجعه کرده و تحت آندوسکوپي قرار گرفته اند، به صورت مقطعی بررسی شده و مشخصات آنها اعم از؛ سن، جنس، مدت زمان از شروع علایم تا مراجعه به بیمارستان، نوع علایم، یافته های بالینی یافته های رادیوگرافی، نوع بیهوشی، عوارض ناشی از جسم خارجی و یا

:

یافته های بالینی	تعداد	درصد
تجمع بزاق	۶۳	۴۱
آبریزش از دهان	۲۵	۱۶/۳
حساسیت گردن	۹	۵/۹
تب	۳	۲
تورم گردن	۲	۱/۳
تورنیکولی	۱	۰/۷

شایع ترین یافته آندوسکوپیک در این بیماران وجود جسم خارجی بوده که در ۱۱۹ مورد مشاهده شده (جدول ۳) و در این ۱۱۹ مورد شایع ترین محل قرار گرفتن جسم خارجی ثلث فوقانی مری بوده که در ۸۹ مورد (۷۴/۸ درصد) دیده شده است. ۱۶ مورد (۱۳/۴ درصد) در ثلث میانی مری، ۱۲ مورد (۱۰/۱ درصد) در ناحیه هیپوفارنکس و ۲ مورد (۱/۷ درصد) در ثلث تحتانی مری قرار داشته اند. در ۱۱۹ بیماری که جسم خارجی در ازوفագوسکوپي دیده شد شایعترین جسم خارجی استخوان (۴۹ مورد) و بعد از آن سکه (۴۰ مورد) بوده است (جدول ۴) و در ۳۴ بیمار نیز جسم خارجی یافت نشد.

از نظر عوامل همراه با بلع جسم خارجی، دیابت غیر وابسته به انسولین در ۴ مورد، عقب ماندگی ذهنی در ۴ بیمار، بیماریهای ایسکمیک قلبی در ۳ بیمار، بیماری صرع در ۲ مورد و سندرم داون در ۱ مورد مشاهده شد. از ۱۵۳ بیماری که تحت ازوفագوسکوپي قرار گرفتند، ۱۱۲ بیمار (۷۳/۲ درصد) به صورت سرپایی تحت درمان قرار گرفته و چند

به بیمارستان خلیلی مراجعه کرده و تحت ازوفագوسکوپي قرار گرفتند. از این تعداد ۸۹ نفر (۵۸/۲ درصد) مذکر و ۶۴ نفر (۴۱/۸ درصد) مؤنث بوده اند. از نظر توزیع سنی ۶۱ نفر (۳۹/۹ درصد) در گروه سنی اطفال (کمتر از ۱۵ سال) و ۹۲ نفر (۶۰/۱ درصد) در گروه سنی بزرگسالان (بیشتر از ۱۵ سال) قرار داشتند. از نظر مدت زمان طی شده از هنگام بلع جسم خارجی تا مراجعه به بیمارستان، ۸۱ نفر (۵۲/۹ درصد) در کمتر از یک روز، ۶۵ نفر (۴۲/۵ درصد) در فاصله یک تا ۷ روز و ۷ نفر (۴/۶ درصد) در بیشتر از ۷ روز از زمان بلع به بیمارستان مراجعه کرده اند. از نظر علایم بیماران، شایع ترین علامت دیسفاژی بوده که در ۱۴۱ بیمار (۹۲/۲ درصد) وجود داشته است (جدول ۱). از نظر یافته های بالینی، شایع ترین یافته تجمع بزاق بود که در ۴۱ درصد بیماران مشاهده شد (جدول ۲). از نظر یافته های رادیولوژیک جسم خارجی در ۱۲۳ مورد (۸۰/۳۹ درصد) در عکس لترال گردن مشاهده شد. در ۱۸ مورد (۱۱/۷۶ درصد) ستون هوا^(۱) در مری دیده شد. عریض شدن بافت نرم جلوی مهره ها^(۲) و وجود هوا در این ناحیه در ۱ مورد (۰/۶۵ درصد) دیده شد و در ۱۱ مورد (۷/۱۸ درصد) نیز عکس نیمرخ گردن طبیعی بوده است.

:

علایم	تعداد	درصد
دیسفاژی	۱۴۱	۹۲/۲
تاریخچه بلع جسم خارجی	۱۴۲	۹۲/۶
بلع دردناک	۱۱۷	۷۴/۵
احساس جسم خارجی	۹۹	۶۴/۷
حالت خفگی	۵	۳/۳
درد گردن	۳۷	۲۴/۲
استفراغ	۴	۲/۶
مشکل تنفسی	۵	۳/۳
استفراغ خونی	۲	۱/۳

1-Air column
2- Prevertebral Soft Tissue

ساعت پس از ازوفالگوسکوپی از بیمارستان مرخص شدند. ۴۱ بیمار (۲۶/۸ درصد) به علت وجود یافته هایی مانند: ادم ، هماتوم، زخم و یا عفونت در بیمارستان بستری شدند که متوسط روزهای بستری در این بیماران ۲ روز بوده است.

:

یافته های آندوسکوپی	تعداد	درصد
توده مری	۲	۱/۳
خونریزی	۱۱	۷/۲
زخم	۳۵	۲۲/۸
ادم	۵	۳/۳
هماتوم	۳	۲
جسم خارجی	۱۱۹	۷۷/۸
آپسه رتروفارنژیال	۱	۰/۷

:

نوع جسم خارجی	تعداد	درصد
استخوان	۴۹	۴۱/۱۷
سکه	۴۰	۳۳/۶۱
دندان مصنوعی	۵	۴/۲۰
خار ماهی	۳	۲/۵۲
گوشت	۳	۲/۵۲
حلقه فلزی	۲	۱/۶۸
کشک	۲	۱/۶۸
زالو	۲	۱/۶۸
سیر	۲	۱/۶۸
هسته میوه جات	۳	۲/۵۲
خلال دندان	۱	۰/۸۴
شیشه	۱	۰/۸۴
سیم	۱	۰/۸۴
باطری	۱	۰/۸۴
نیمکره سربی	۱	۰/۸۴
اسباب بازی پلاستیکی	۱	۰/۸۴
سوزن	۱	۰/۸۴
لقمه غذا	۱	۰/۸۴
جمع	۱۱۹	۱۰۰

در این مطالعه تعداد بیماران مذکر ۱/۴ برابر بیماران مؤنث بود و در اغلب مطالعات مشابه نیز چنین تفاوتی مشاهده می شود [۱، ۲ و ۳] که این را به تحرک بیشتر پسرها نسبت به دخترها می توان نسبت داد [۲]. از ۱۵۳ بیمار مورد مطالعه، ۳۹/۹ درصد در گروه سنی اطفال و ۶۰/۱ درصد در گروه سنی بزرگسال قرار دارند. در مطالعات انجام شده در کشورهای دیگر [۴ و ۱] اغلب تعداد اطفال بیشتر است که می توان آن را به عادات غذایی و نوع طبخ غذا در نقاط مختلف دنیا نسبت داد. در ایران بیشتر گوشت همراه با استخوان طبخ شده و در صورت عدم دقت در هنگام خوردن آن، در هیپوفارنکس یا مری گیر می کند.

۵۲/۹ درصد از بیماران در کمتر از یک روز ۴۲/۵ درصد در فاصله یک تا هفت روز و ۴/۶ درصد پس از یک هفته از زمان بلع به بیمارستان مراجعه کرده اند که تفاوت واضحی با مطالعات مشابه ندارد [۱، ۲، ۵ و ۶]. شایع ترین شکایت بیماران، تاریخچه بلع جسم خارجی و دیسفاژی بوده و پس از آن به ترتیب بلع دردناک، احساس جسم خارجی و درد گردن در رده های بعد قرار دارند. مشکل تنفسی، استفراغ و استفراغ خونی شیوع کمی داشته اند. شیوع علایم با مطالعات مشابه تفاوت چندانی ندارد [۷ و ۱]. شایع ترین یافته بالینی در این بیماران تجمع بزاق و پس از آن آبریزش از دهان، حساسیت گردن، تب، تورم گردن و تورنتیکولی بوده و ۵۵ نفر از بیماران هیچ یافته ای در معاینه نداشته اند که در ۳۱ نفر از آنها در آندوسکوپی جسم خارجی یافت شد. پس عدم وجود یافته بالینی دلیل بر عدم وجود جسم خارجی نیست. شایع ترین

علت بلع استخوان بزرگ مهره گردن گوسفند دچار نكروز فشاری در ناحیه فوقانی مری شده و خارج کردن آن از طریق ازوفاگوسکوپی میسر نشد و نیاز به فارنگوتومی و جراحی باز پیدا کرد. یکی از بیماران به علت بلع شیشه دچار آبسه رتروفارنژیال و دو نفر به دنبال ازوفاگوسکوپی دچار زخم ایاتروژنیک شدند. ۳۳ نفر نیز زخم ناحیه مری یا هیپوفارنکس در اثر جسم خارجی داشته اند که از بین این ۳۵ نفر اخیر فقط در ۹ مورد میزان زخم قابل توجه بوده و سبب افزایش مدت بستری و نیز باقی ماندن دیسفاژی و اودینوفاژی شدید پس از عمل شده و در بقیه بیماران زخم سطحی بوده و علایم در کمتر از ۲۴ ساعت برطرف شده است. در این مطالعه هیچ مورد مرگ و میر مشاهده نشد. میزان زخم در این مطالعه به طور قابل توجهی نسبت به مطالعات مشابه بیشتر می باشد [۷ و ۱۰، ۲]، اگرچه در اکثر موارد خفیف بوده و مشکل خاصی برای بیمار ایجاد نکرده است.

از بیماران عارضه دار ۱۶ نفر مؤنث و ۲۱ نفر مذکر بوده اند. با در نظر گرفتن کل بیماران مؤنث و مذکر آنالیز آماری با آزمون مجذور کای انجام شد که جنسیت در بروز عوارض ناشی از بلع جسم خارجی تأثیری نداشته و تفاوت آماری معنی دار نیست و این نتیجه کاملاً منطقی به نظر می رسد و در مطالعات دیگر نیز تأیید شده است. در مورد ارتباط سن با ایجاد عارضه، در این مطالعه ۵ بیمار (۸/۲۹ درصد) از بیماران عارضه دار کمتر از ۱۵ سال و ۳۲ بیمار (۳۴/۷۸ درصد) از بیماران بیشتر از ۱۵ سال دچار عارضه شده بودند. آنالیز آماری نشان می دهد که این تفاوت از لحاظ آماری معنی دار بوده و درصد عوارض در بزرگسالان به طور واضحی بیش از اطفال

یافته آندوسکوپی خونریزی و پس از آن زخم، ادم، هماتوم، جسم خارجی و آبسه رتروفارنژیال بوده و در دو مورد زخم ایاتروژنیک ایجاد شده است. در دو مورد توده مری دیده شد که بیوپسی انجام شد ولی به علت عدم مراجعه بیماران از نتیجه آنها اطلاعی در دست نیست. میزان زخم در این مطالعه نسبت به مطالعات مشابه [۲ و ۷] بیشتر بوده است که می توان آن را به تفاوت نوع جسم خارجی نسبت داد، چون در این مطالعه استخوان درصد بالایی از اجسام خارجی را تشکیل می دهد. در این تحقیق مانند اکثر مطالعات مشابه [۱، ۲ و ۷] شایع ترین محل جسم خارجی ناحیه یک سوم فوقانی مری بوده که به علت تنگی فیزیولوژیک در ناحیه کریکوفارنکس قابل پیش بینی می باشد [۸]. از کل بیماران در ۱۱۹ مورد جسم خارجی یافت شده است که شایع ترین جسم خارجی استخوان و پس از آن به ترتیب سکه، دندان مصنوعی و خار ماهی بوده است. اختلاف فاحشی در این رابطه بین این مطالعه و مطالعات مشابه در کشورهای دیگر وجود دارد [۲ و ۱] که به علت تفاوت رژیم غذایی و نحوه طبخ غذا در کشورهای مختلف می باشد. در این مطالعه در ۱۲۳ مورد جسم خارجی در عکس نیمرخ گردن مشاهده و در ۱۸ مورد ستون هوا و در یک مورد نیز به علت ایجاد آبسه رتروفارنژیال، عریض شدن ناحیه جلو مهره ها دیده شده است. در ۱۱ بیمار رادیوگرافی طبیعی بوده است و حال آنکه در ۸ نفر از آنان در آندوسکوپی جسم خارجی یافت شده و مؤید این موضوع است که طبیعی بودن رادیوگرافی وجود جسم خارجی را رد نمی کند.

۳۷ نفر از بیماران به دنبال بلع جسم خارجی دچار عوارض مختلف شدند. از این افراد یک نفر به

مورد در ثلث فوقانی مری و ۸ مورد در ثلث میانی مری بوده است. در اجسام خارجی ثلث تحتانی مری هیچ عارضه ای دیده نشد. آنالیز آماری نشان می دهد که این اختلاف از لحاظ آماری معنی دار نمی باشد و بدین ترتیب در این مطالعه ارتباط معنی داری بین محل جسم خارجی و میزان عوارض مشاهده نشد، در حالی که در مطالعه دانشگاه نیویورک محل قرار گرفتن جسم خارجی بر میزان عوارض مؤثر بوده است [۱].

در این مطالعه هیچ مورد اشتباه تشخیصی^(۱) در مورد بیماران با بلع جسم خارجی مشاهده نشد که احتمالاً به دلیل آشنایی پزشکان با این مشکل و استفاده از همه اطلاعات به دست آمده از شرح حال، معاینه بالینی و رادیوگرافی و عدم تکیه بر هر کدام از یافته ها به تنهایی برای تعیین برنامه درمانی صحیح و کلاسیک بوده است. به نظر می رسد تشخیص به موقع بیماران با بلع جسم خارجی نیاز به گرفتن شرح حال دقیق، معاینه کامل بالینی و در کنار آن مطالعات رادیوگرافیک دارد و عدم مشاهده جسم خارجی در عکس گردن احتمال وجود جسم خارجی را رد نمی کند. افزایش آگاهی جامعه نسبت به خطرات بلع جسم خارجی و لزوم مراجعه به موقع به بیمارستان نیز نقش مهمی در کاهش عوارض ناشی از بلع اجسام خارجی دارد.

بوده است ($p < 0/001$). این تفاوت را می توان به تفاوت نوع اجسام بلعیده شده در بزرگسالان و اطفال نسبت داد، چون اکثر اجسام خارجی بلعیده شده در کودکان سکه بوده که غیر برنده می باشد، ولی در بزرگسالان اکثر اجسام خارجی را استخوان تشکیل داده بود که برنده می باشد. نتیجه مشابهی در مطالعه دیگری در دانشگاه نیویورک نیز به دست آمده است [۱]. در رابطه با مدت زمان بین بلع جسم خارجی تا هنگام مراجعه به بیمارستان و ایجاد عوارض، ۱۴ نفر از بیماران عارضه دار در کمتر از یک روز از زمان بلع، ۲۲ نفر در فاصله یک تا هفت روز و یک نفر پس از هفت روز از زمان بلع مراجعه کرده اند. به علت تعداد کم گروه سوم یافته های این گروه با گروه دوم ادغام شده و آنالیز آماری جهت مقایسه میزان عوارض در کسانی که کمتر از یک روز از زمان بلع و کسانی که بیشتر از یک روز از زمان بلع مراجعه کرده اند انجام شد که این تفاوت معنی دار بوده و میزان عوارض به طور معنی داری در کسانی که در کمتر از یک روز از زمان بلع مراجعه کرده اند کمتر از کسانی بوده که بیش از یک روز از زمان بلع به بیمارستان مراجعه کرده اند ($p < 0/05$). نتیجه مشابهی در مطالعه دانشگاه نیویورک به دست آمده است [۱].

از بیماران عارضه دار، ۲۷ نفر دارای جسم خارجی برنده بوده و ۱۰ نفر جسم غیر برنده داشته اند. آنالیز آماری نشان می دهد که این اختلاف از نظر آماری معنی دار بوده و میزان عوارض به طور واضحی در اجسام خارجی برنده بیشتر می باشد ($p < 0/001$). این نتیجه مغایر با مطالعه دانشگاه نیویورک می باشد [۱]. از کل بیماران عارضه دار با بلع جسم خارجی، ۲ مورد در هیپوفارنکس، ۲۷

1-Pitfall

Evaluation of the Incidence and Complications of Foreign Body Ingestion in the Patients Referred to Shiraz Khalili Hospital

Hashemi BS*,
Gandomi B**, ***
Hesamzade L**.

*Assistant Professor of
Otorhinolaryngology, Shiraz University
of Medical Sciences

**Assistant Professor of
Otorhinolaryngology, Shiraz University
of Medical Sciences

*** Otorhinolaryngologist, Shiraz
University of Medical Sciences

KEYWORDS:

Foreign body ingestion,
Complications,
Esophagoscopy

ABSTRACT

Introduction & Objective: Foreign body ingestion is a common and important condition that can be life threatening if not diagnosed and treated properly. Diagnosis is especially difficult in patients with unusual symptoms. This study was performed to determine the incidence and complications of foreign body ingestion in the patients referred to Shiraz Khalili Hospital.

Materials & Methods: In this cross-sectional study, 153 patients with foreign body ingestion who underwent esophagoscopy during 18 months period in Khalili hospital were evaluated according to: age, sex, the time from ingestion of the foreign body till referral to the hospital, type and site of foreign bodies and complications. The relationship between these factors and complications was analyzed using SPSS software and χ^2 test.

Results: Male/female ratio was 1.4 to 39.9% of the patients were less than 15 years old and 60.1% were more than 15 years old. 52.9% of the patients were referred to the hospital in period of less than 1 day, 42.5% in 1-7 days and 4.6% in more than 7 days from foreign body ingestion. The most common symptom was dysphagia and the most common sign was pooling of the saliva. Foreign body was found in 56.4% of the patients with normal physical examination and the most common site of foreign bodies was upper 3rd of the esophagus. The most common foreign body was bone and coin and foreign body was found in 72.7% of patients normal radiography.

Conclusion: Some patients had complications like retropharyngeal abscess, ulceration (due to foreign body or iatrogenic). There was a meaningful relation between complications and age (>15 years) sharp foreign bodies and referring to the hospital in more than 1 day after foreign body ingestion. Site of the foreign bodies and sex of the patients had no significant relation with occurrence of complications. Careful history taking and complete physical examination is important in patients suspected to have foreign body ingestion and a negative radiography does not rule out the presence of foreign bodies.

REFERENCE

- [1] Singh B, Kantu M, Harel G, et al. Complications associated with 327 foreign bodies of the pharynx, larynx and esophagus. *Ann Otol Rhinol Laryngol* 1997;106:301-304.
- [2] Paul RL, Christoffel KK, Binns HJ, et al. Foreign body ingestion in children: risk of complication varies with site of initial health care contact. *Pediatrics* 1993;91:121-127.
- [3] Messner AH. Pitfalls in the diagnosis of aerodigestive tract foreign bodies. *Clinical Pediatrics* 1998;37:356-366.
- [4] Yang CY. The management of ingested foreign bodies in the upper digestive tract. *Singapore Medical Journal* 1991;32:315-317.
- [5] Mi Helman M, Perek J, Kolkov Z, et al. Fatal aspiration pneumonia caused by an esophageal foreign body. *Ann Emergency medicine* 1985;14:365-367.
- [6] Gilchrist BF, Valerie EP, Nguyen M, et al. Pearls and perils in the management of prolonged peculiar penetrating esophageal foreign bodies in children. *J Pediatric Surgery* 1997;32:1429-1431.
- [7] Al Qudah A, Daradekh S, Abu-Khlaf M. Esophageal foreign bodies. *European Journal of Cardiothoracic Surgery* 1998;13 :153-157.
- [8] Watanabe KI, Kikuchi T, Katori Y, et al. The usefulness of computed tomography in the diagnosis of impacted fish bones in the esophagus. *J Laryngology and Otology* 1998;112:360-364.

Archive of SID

Archive of SID

Archive of SID

Archive of SID